

HALLO MUUR

Erik Jan Harmens

Hallo muur

Lebowski Publishers 2015

Van Erik Jan Harmens verschenen bij Lebowski Publishers eerder
Echte mannen scheiden niet
De man die in zijn eentje de Olympische Spelen organiseerde
Open mond

© Erik Jan Harmens, 2015

© Lebowski Publishers, Amsterdam 2015

Omslagontwerp: Dog and Pony

Auteursfoto: © An-Sofie Kesteleyn

Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

ISBN 978 90 488 1805 1

ISBN 978 90 488 1806 8 (e-book)

NUR 301

www.erikjanharmens.nl

www.lebowskipublishers.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Hello walls.

Willie Nelson

1.

De pit

Hallo muur. Je ziet er nog precies zo uit als gisteren. Ik niet, ik ben veranderd. Ik heb andere kleren aan, ik kijk anders. Ik voel me ook anders.

Gisteren kon ik de wereld aan. Ik droeg mijn bruine laarzen, waarmee ik door het winkelcentrum liep als over een erf. Ik kwam iemand tegen die ik niet heel goed ken, maar toch op de wang zoende. Hij liet het gebeuren.

De eerste avocado die ik in de supermarkt van het schap nam was behoorlijk rijp, maar zeker niet rot. De tweede was nog niet rijp, maar wel bijna. Zo had ik een avocado voor vandaag en een voor morgen. Ik woog ze niet af, want ze werden per stuk verkocht. Het ging niet op gewicht. De caissière hoefde daarom ook niet van haar kruk te draaien om alsnog een prijsstickertje op de vrucht te plakken.

Thuis legde ik de nog niet rijpe avocado weg, de andere sneed ik doormidden tot aan de pit. De boel liet gelijk los, de pit wipte er uit zichzelf uit. Ik deed dure olijfolie op beide helften en schoot niet uit. Er kwam zout en peper bij en toen begon ik het vruchtvlees met de zijkant van mijn eierlepel-tje in parten te hakken en daarna at ik de avocado op en hij smaakte goed. De schillen gingen in de afwasteil om later in de gft-bak leeg te kieperen. Met een doekje nam ik het aanrecht af. Daarna ging ik een minuut of tien op de bank liggen om te mijmeren.

Dat was gisteren.

Vanmorgen opende ik de andere avocado, maar deze bleek harder dan gisteren, alsof hij was versteend. De pit verzette zich, de schil hield het vruchtvlees vast. Met de nodige kracht lukte het allemaal wel, maar de smaak bleek week; ik had te veel olijfolie uitgeschonken en veel te kwistig met zout gestrooid. Ik at het allemaal wel op, maar zonder ook maar iets van die verrukkelijke victorie van gisteren.

Ik ruimde de boel af en wandelde het winkelcentrum in, dit keer op de te klein gekochte dure gymmen die mijn beide grote tenen afknellen, waardoor er donkere vlekken verschenen onder de nagels, die voorlopig niet meer weggaan. Iemand groette me en ik groette terug, maar pas een paar meter verder wist ik met wie ik te maken had en realiseerde ik me dat ik veel te enthousiast hallo had gezegd. De ander zal wel gedacht hebben: wat is er met die man aan de hand, is hij dronken?

Ik drink al anderhalf jaar niet meer, muur. Dat is waar, al kan het ook voor de bühne zijn en sluip ik in werkelijkheid elke nacht naar het schuurtje om daar een fles Bacardi aan mijn mond te zetten. Misschien doe ik dat zelfs wel onbewust, wandelend in mijn slaap, al is het dan wel de vraag wie steeds de Bacardi bijvult die daar zou moeten staan.

Sinds ik het besluit heb genomen om nuchter te blijven, ontmoet ik heel veel mensen die niet meer drinken. Waren die er altijd al en zag ik ze in mijn dronkenschap over het hoofd? Dat weet ik niet, ik heb ze niet heel veel te vertellen en zij mij ook niet. Soms wisselen we een tip uit over wat je moet doen als je zin hebt om te drinken. Dan knikt de ander een beetje, als bij een mop die hij eerder heeft gehoord.

Een tip is dat water drinken helpt. Alcoholvrij bier drinken helpt niet, een rondje hardlopen is wel goed. Seks helpt ook;

hele nuchtere gefocuste seks, al wil ik na het vrijen wel altijd roken.

Eigenlijk is niet-drinken een zwakgebod. Ik vind dat een sterk iemand maat moet weten te houden. Aan het einde van de dag overdenkt hij zijn besognes bij een glas. Bij het eten drinkt hij al contemplerend nog een glas. Daarna mijmerend bij de haard nog een slaapmutsje. Dan slaapt hij in.

Zo iemand ben ik dus niet. Ik ben een grootverbruiker. Zeg je glas, dan denk ik: fles. Als ik in de afgelopen anderhalf jaar wel zou hebben gedronken en nooit naar de glasbak zou zijn gegaan, dan zouden er nu vijfhonderd lege wijnflessen in mijn schuurtje liggen en tweeduizend lege Westmalle-flesjes. Ervan uitgaande dat je vijftig lege flessen kunt dragen, zou dat betekenen dat ik vijftig keer heen en weer zou moeten lopen naar de glasbak en de legeflessenmachine bij de Jumbo.

Ik denk dat ik door niet te drinken tienduizend euro heb bespaard in die anderhalf jaar. Waar is dat geld gebleven? Als het niet hier is, moet het wel weg zijn.

Hallo muur. Van een afstand lijkt je vlak en gaaf, maar van dichtbij zie ik de putjes. Toen ik een keer een ballon met een mes wilde doorprikken, schoot ik uit en sloeg ik een gat in je. Bij de bouwmarkt kocht ik sneldrogende vuller en een plamuurmes. Nu is het gat weg, maar je kunt precies zien waar het heeft gezeten.

Ik ga je een verhaal vertellen. Over hoe het een tijd niet zo goed met me ging, hoe ik heel veel ben gaan drinken totdat het zo donker werd dat ik geen hand voor ogen meer zag en hoe het heel veel later weer licht werd, nadat ik stopte met drinken.

Het verhaal loopt goed af, al is het licht waarin ik sta wel

wat fel. Het doet vaak zo'n pijn aan mijn ogen en dan mis ik de Westmalle Tripel, die het licht dimt en het geluid dempt en alles zachter maakt, ook de strelende hand van een vrouw.

Ik

Mijn boeken verkopen niet zo heel erg goed. Ze zeggen dat dat komt omdat niemand meer een boek leest. Maar een vriend van mij die ook schrijft, heeft 100 000 exemplaren verkocht, dus mensen lezen wel.

Als mensen vragen hoeveel dichtbundels ik heb verkocht, antwoord ik altijd zo nonchalant mogelijk: 'Niet veel, een paar duizend.' Maar in werkelijkheid is het een paar honderd.

Soms complimenteren mensen mij met mijn column in *de Volkskrant*. 'Die lees ik altijd,' zeggen ze. Ik zeg dan maar niet dat ik al een halfjaar geen columns meer schrijf voor *de Volkskrant*.

Ik zeg dat ik heus wel een boek kán schrijven dat 100 000 exemplaren verkoopt, maar dat ik dat niet wíl. Omdat ik dan echt een boek met een verhaal moet schrijven, met een *plot* (bij het woord 'plot' trek ik een vies gezicht), terwijl ik meer *litteraire* boeken schrijf, waarbij het gaat om taalvernieuwing, avant-garde, het vangen van de tijdgeest.

Ik zeg zoveel. Alleen maar woorden die uit mijn mond rollen. Woorden, woorden, woorden. Hoeveel per dag? Duizenden. Woorden gericht tot iemand of tot niemand. Daar gaat mijn mond al weer open, als een garagedeur. Nog een tiende seconde en daar komen de eerste klanken. Ik begin met praten. Het eerste woord zal wel 'ik' zijn.

De ring

Er zit een meisje in mijn klas dat ik leuk vind en ze heet Muriël. Ze woont achter mij, haar vader is de wijkagent. Hij fietst door de buurt en kijkt of er iets gebeurt wat niet door de beugel kan.

Muriël speelt al een beetje piano. Ik mag weleens naast haar zitten op de rechthoekige kruk en kijk dan naar haar vingers die gespreid boven de toetsen hangen en neerdalen. Eén keer legde ik mijn hand op de hare, maar ze trok 'm terug, zei dat ik dat niet moest doen en speelde verder.

Als ik na school bij Muriël kom, krijg ik thee en een After Eight. Die eet ik zo langzaam mogelijk op, door er als een bever in een tekenfilm met mijn twee middelste voortanden hele kleine stukjes af te bijten. 'Vind je die zo lekker?' vraagt haar moeder weleens, maar ik krijg nooit nóg een After Eight.

Bij mij thuis hebben we geen After Eight. Wel chocoprincen, maar dan van het huismerk, niet de echte.

Omdat ik steeds vaker bij Muriël thuiskom, denk ik dat de tijd gekomen is om haar ten huwelijk te vragen. In een chocolade-ei dat ik bij de Jamin heb gekocht, zat als surprise een klein, goudkleurig ringetje. In de klas loop ik naar haar bureau, leg de ring voor haar neer en vraag: 'Wil je met me trouwen?'

Ze hoeft er niet eens over na te denken: ze vindt ons nog te jong. Ik ga op mijn plaats zitten, om mij heen wordt gegniffeld. Mijn hoofd wordt rood. Ik ben teleurgesteld en schaam

me. Vervolgens word ik boos en weer even later sippelt alle gevoel uit me als door een drain en voel ik niets meer.

Richard komt naar voren om toegezongen te worden, omdat hij jarig is. Als hij weer is gaan zitten, leg ik de ring op zijn bureau. 'Voor je verjaardag,' zeg ik, en ik loop weer naar mijn plaats.

Een normaal postuur

Toen ik acht was had ik een bolle buik en noemde mijn moeder mij burgemeestertje. Toen ik achttien was, was ik mager, en toen ik tweeëndertig was had ik opnieuw een bolle buik. En een bolle kop. Mijn wangen waren permanent rood, mijn ogen waterig en bloeedoorlopen. Als ik mijn piemel wilde zien, moest ik naar voren buigen om de hoek te kunnen maken.

Nu ben ik vierenveertig en ben ik niet mager maar ook niet dik. Mocht ik een misdaad plegen en worden waargenomen door getuigen, dan zullen ze zeggen: ‘De man had een normaal postuur.’

Mijn buik is soms bol en soms helemaal niet bol; dat wisselt. Soms word ik wakker met een bolle buik, maar is-ie rond lunchtijd ineens weg.

Ik ben alleen, muur, en ik drink niet meer en ik rook niet meer. Ik ben goed bezig en ik ben alleen. Als er een vrouw is die ik lief vind, komt er zoveel verlangen in mij los dat het haar afschrikt. Nog voor ik duidelijkheid heb kunnen geven over mijn eventuele intenties, zegt ze dat ze onze vriendschap koestert. En dan denk ik: vriendschap, vriendschap. Want ik ben in gedachten al met haar aan het zoenen en die fantasie voelt zo echt dat het lijkt alsof we echt hebben gezoend. Ik begrijp ook niet waarom zij me nog met diezelfde vriendschappelijke blik aankijkt.

Ik ben alleen, muur. Mijn kinderen zijn soms bij me en soms niet. Als ze er niet zijn, voelt het een beetje hol vanbinnen. Vroeger dempte ik holte met drank; nu niet meer, dus blijft het hol.

Gisteren ontmoette ik een vrouw en ze is zo mooi, maar zo jong. Nog voor we ons aan elkaar hadden voorgesteld, had ik de band al vooruitgespoeld, naar het moment waarop we onze verloving bekendmaken: het meisje met de staartjes en de man met de grijze slapen.

In het weekend danst ze in de clubs tot aan het uur dat ik de hond al aan het uitlaten ben in het recreatiegebied, slenterend over de paden langs de bordjes met een pictogram van een schijtende dobermann. Als ze haar roes heeft uitgeslapen, ben ik al aan het gapen.

Ze is zo lief en haar naam rolt over mijn tong en was ze maar hier, hier, hier. Maar misschien moet ik dan eerst eens beginnen met mijn gevoelens aan haar kenbaar te maken, in plaats van een beetje de band vooruit te zitten spoelen, en weer terug naar nu, en weer vooruit naar later, vooruit naar: hoe moet dat dan, hoe moet dat dan, hoe moet dat dan.

Maar ik kots alleen al van het woord 'gevoelens' en ik wil ze niet kenbaar maken, die gevoelens, omdat ze dan zal zeggen dat ze onze vriendschap koestert. En dan zal ik denken: vriendschap, vriendschap.

Dus weg met die 'gevoelens'. Ik ga op zoek naar iemand van mijn eigen leeftijd. Maar vrouwen van mijn leeftijd hebben vaak ten overstaan van hun vriendinnen gezworen dat zij nu aan de beurt zijn en ze een ander nooit meer over hun grenzen laten gaan: nóóit meer! Dus dan doe ik iets, bijvoorbeeld het eten betalen in een restaurant, en dan slaan ze aan als een

waakhond: 'Ik betaal de helft, ik betaal de helft!'

Ik kan ook een man zoeken. Dan voel ik bij het krieken van de dag zijn ochtenderectie tegen mijn stuitje prikken. Als we dansen, mijn vriend en ik, zullen we tongen zonder dat onze lippen elkaar raken, zodat iedereen het kan zien, en het zal ons niks kunnen schelen, en we zullen onze handen op elkaars billen laten rusten, omdat dat goed voelt en ze moeten toch ergens rusten.

Ik ben alleen, muur. Alleen, alleen, alleen. Ik kan masturberen, maar ik kan het ook laten en in plaats daarvan met een volle zak in bed naar de nachtradio luisteren.

De conference

Ik vraag aan de juf of ik een conference mag houden voor de klas en dat mag. Ik heb niets voorbereid, maar ik heb een cabaretier op televisie aan het werk gezien en heb gedacht: dat kan ik ook.

De hele klas kijkt naar mij en omdat er toch iets moet gebeuren steek ik een verhaal af. Er is geen clou, geen punchline en niemand lacht. Iedereen kijkt en ik praat maar door. Het wordt warm in mijn nek en onder mijn oksels. Ik denk: ik kan nu wegrekken, de klas uit, de school uit, naar huis. Mensen op straat zullen niets weten van wat zich in dit lokaal heeft afgespeeld. Ze zullen me zien rennen en denken: die jongen heeft haast.

Zover komt het niet, want mijn verhaal neemt ineens een wending. Ik vertel dat ik een keer op straat liep en me rot schrok van een ambulance die langsreed. Maar ik zeg niet 'ambulance', ik zeg: 'Zo'n tè-tuu-geval.'

Daar moet iedereen om lachen. Tè-tuu-geval, tè-tuu-geval, hoor ik het gonzen. Men stoot elkaar aan: die jongen is grappig.

Elke daaropvolgende zin bevat opnieuw dat woord 'tè-tuu-geval'. Alleen is het nu niet meer leuk. Midden in een zin vraagt de juf me hoe lang het nog gaat duren. Ik zeg dat dit het was en ga weer op mijn plek zitten.

Ook niet meer

Een vriendje vraagt of ik een week mee wil naar Domburg. De eerste dag krijg ik een zonnesteek en ik lig vier dagen onder in een stapelbed (ik heb een spreij op mijn bed die ik er steeds af trap en die wordt dan weer teruggelegd door een onzichtbare hand) en daarna mag ik alleen in de schaduw met een pet op met een klep aan de voorkant. Hij past me eigenlijk niet, mijn hoofd is te groot, maar ik moet 'm op, anders mag ik niet naar buiten.

Als de zon weg is mag het wel. We gaan barbecueën en ik neem een eerste kleine hap van een sateetje en dan een grote. Ik pak nog een stokje en nog een en nog een, tot de moeder van mijn vriendje zegt dat ik me niet mag overeten. Ik stop.

De volgende dag komt mijn vader me halen. Onderweg naar Alphen aan den Rijn draaien we bandjes van The Beatles en The Byrds. De autoreverse doet het niet, dus als-ie af is moet je op EJECT drukken en de cassette omdraaien.

Als we thuiskomen is het donker. Mijn broer en mijn zus slapen al. Ik ga naar bed, slaap in en word wakker van het harde fluisteren van mijn vader, die mijn moeder toebijdt dat ze moet zeggen waar ze de autosleutels heeft verstopt.

'Waar... zijn... gód... ver... gód... ver... Waar zijn gód... ver... dómme mijn autosleutels...' sist hij, waarop mijn moeder een heleboel lispelt wat ik niet kan verstaan. Het maakt mijn vader niet rustiger. Hij slaat met zijn hand tegen de muur, waarop

mijn moeder hard zijn voornaam fluistert.

Er wordt nog meer gevloekt. Ik hoor mijn vader de trap aflopen en de achterdeur openen. Ik til het rolgordijn een beetje op en zie zijn silhouet over het gras ijsberen, waarbij de kegel van zijn sigaret in hoog tempo opgloeit in het duister.

De achterdeur gaat weer open, hij stommelt de trap op en het fluisteren gaat verder. Mijn moeder kermt nu iets waarvan ik alleen de laatste drie woorden versta: ‘... ook niet meer!’ Dan hoor ik het geluid van sleutels, mijn vader die de trap af dert, de voordeur opent en hard sluit, het starten en weggrijden van een auto.

Ik wacht tot de auto van mijn vader ons hofje weer komt binnenrijden, maar dat gebeurt niet. De volgende dag zegt mijn moeder dat papa ergens anders gaat wonen.